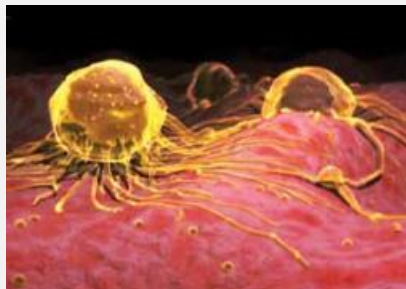

توده‌هایی به نام تومور

بدن انسان از تعداد بسیار زیادی سلول تشکیل شده است که طی یک فرآیند منظم و کنترل شده تکثیر می‌یابند؛ اگر تحت هر شرایطی این فرآیند، غیر قابل کنترل شود، توده‌ای از سلول‌ها در بدن تشکیل می‌شود که در اصطلاح به آن تومور گفته می‌شود.

جام جم آنلاین: بدن انسان از تعداد بسیار زیادی سلول تشکیل شده است که طی یک فرآیند منظم و کنترل شده تکثیر می‌یابند؛ اگر تحت هر شرایطی این فرآیند، غیر قابل کنترل شود، توده‌ای از سلول‌ها در بدن تشکیل می‌شود که در اصطلاح به آن تومور گفته می‌شود.

دکتر بایزید قادری، فوق‌تخصص سرطان‌شناسی در این باره به &#171جام‌جم» می‌گوید: تومورها بر اثر رشد غیرطبیعی سلول‌های مشخصی در بدن به وجود می‌آیند و با توجه به این‌که زمان بین به وجود آمدن یک تومور و تشخیص آن اغلب بسیار طولانی است، بیماران معمولاً بسیار دیر به وجود تومور پی می‌برند که همین عامل، درمان را با مشکل روبه‌رو می‌کند.

انواع

تومور می‌تواند در بافت‌ها و اندام‌های مختلف بدن ایجاد شود؛ با توجه به نحوه رشد، نوع پراکندگی در بدن و شکل ظاهری، تومورها به 2 دسته خوش‌خیم و بدخیم تقسیم می‌شوند.

این استادیار دانشگاه می‌گوید: تومورهای خوش‌خیم که شباهت بیشتری به سلول‌های اولیه داشته، به آهستگی رشد کرده و به بافت‌های دیگر تهاجم نمی‌کنند و رشدشان نیز ممکن است پس از مدتی متوقف شود و بدون تغییر باقی‌بماند.

دکتر قادری می‌افزاید: در تومورهای بدخیم که شباهت کمتری به سلول‌های اولیه دارند، رشد سریع بوده، سلول‌ها شکلی بسیار نامنظم داشته و اغلب متاستاز (انتشار سلول‌های سرطانی از یک بافت به بافت دیگر) روی می‌دهد. متاستازها به طور خیلی شایع در غدد لنفاوی، ریه، کبد، استخوان‌ها، غدد فوق‌کلیوی، کلیه و مغز یافت می‌شوند.

نشانه‌ها

تومورهای بدخیم ممکن است در ابتدا هیچ علامت کلینیکی نداشته باشند، اما با پیشرفت رشد، ضعف و بی‌حالی، تحلیل عضلانی، کاهش وزن و کم‌خونی از علائم شایع است.

دکتر قادری معتقد است: مرگ ناشی از تومورهای بدخیم می‌تواند به علل مختلفی روی دهد، ولی عوارضی از قبیل عفونت و درگیری بافت‌های حیاتی از دلایل شایع این مرگ‌هاست.

به عنوان مثال تومورهای دستگاه گوارشی با ایجاد انسداد یا تومورهای کبد به خاطر بروز متاستاز و درگیری کبد، می‌توانند باعث مرگ شوند.

این فوق‌تخصص سرطان‌شناسی توصیه می‌کند: برخی نشانه‌ها نظیر خال‌های غیرطبیعی و تغییر تعداد و اندازه آنها، وجود خون در مدفوع و ادرار، وجود زخم‌های غیرقابل بهبود با ظاهری غیرطبیعی، خارش مداوم و شدید بدن، وجود هرگونه توده سخت یا توده غیرمشخص در بدن، تب با منشأ غیرمشخص، عرق کردن شدید شبانه، استفراغ خونی، بزرگی طحال، قاعدگی نامنظم و خونریزی غیرطبیعی در زنان و... به علت شباهت به علائم سرطان باید مورد توجه قرار گیرند، هر چند وجود این نشانه‌ها دلیل قطعی سرطان نیست.

عوارض

هر چند وجود هر نوع تومور در بدن، نشانه خوشایندی نیست، اما دکتر قادری می‌گوید: تومورهای خوش‌خیم طول عمر بیمار را کوتاه نمی‌کند و با برداشتن کامل این تومورها به وسیله عمل جراحی، اغلب خطر عود آن نیز از بین می‌رود؛ البته وجود تومورهای خوش‌خیم در محل‌های خاصی نظیر مغز، به دلیل فشاری که به بافت‌های مجاور ممکن است وارد کنند، کشنده باشد.

این عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان می‌افزاید: هرچند تومورهای بدخیم در مراحل اولیه قابل درمان هستند، اما در

مراحل بالاتر، درمان آنها به دلیل متاستازهای دوردست بسیار مشکل و گاهی ناممکن است و به همین دلیل است که اصولاً تومورهای بدخیم را به نام سرطان می‌شناسند.

وی می‌گوید: نباید فراموش کرد که برخی تومورهای خوش‌خیم نظیر پولیپ روده نیز تمایل به بدخیم شدن دارند.

پیشگیری

دکتر قادری در پایان انجام معاینات دوره‌ای همچون ماموگرافی بعد از 40 سالگی، آزمایش مدفوع از نظر خون مخفی، آزمایش پاپ اسمیر و... را از راه‌های غربالگری سرطان می‌داند و می‌گوید: هرچند امروزه با اقداماتی نظیر جراحی، شیمی‌درمانی، رادیوتراپی، ژن‌درمانی و سایر اقدامات درمانی تا حدود زیادی می‌توان تومورهای بدخیم را درمان کرد، اما همیشه پیشگیری مقدم بر درمان بوده و می‌توان با داشتن یک رژیم غذایی مناسب و حاوی فیبر (سبزی و میوه‌جات)، مصرف مواد آنتی‌اکسیدان، ورزش و تحرک، خواب و استراحت کافی و دوری از استرس و اضطراب از بروز سرطان جلوگیری کرد.

سعید کریمی

جام جم